

МОНІТОРИНГ
ЯКОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ В АСПІРАНТУРІ НТУ «ХПІ»
ЗА ОСВІТНЬО-НАУКОВОЮ ПРОГРАМОЮ
«ІСТОРІЯ НАУКИ ТА УКРАЇНОЗНАВСТВО»
ЗА 2022 РІК

У березні 2023 р. проведено анкетування здобувачів вищої освіти, результати якого оформлені в Аналітичній довідці.

Респондентами анкетування були аспіранти, які навчаються за освітньо-науковою програмою: «Історія науки та українознавство» та викладачі, що забезпечують навчання.

В опитуванні взяли участь 11 аспірантів.

Анкета «Моніторинг якості організації навчання в аспірантурі» включала 10 питань:

1. Як Ви в цілому оцінюєте якість навчання в аспірантурі. Результати узагальнено у таблицю 1.

Таблиця 1 – Задоволеність здобувачів вищої освіти якістю навчання в аспірантурі НТУ «ХПІ» за освітньо-науковою програмою «Історія науки та українознавство»

Рівень задоволеності	Результати анкетування
Повністю задоволений	10 осіб (91 %)
Частково задоволений	1 особа (9 %)
Незадоволений	–
Не визначився в оцінці	–

Анкетування показало, що 10 здобувачів вищої освіти (91 %) повністю задоволені, а 1 (9 %) частково задоволений якістю навчання в аспірантурі.

2. «Чи завжди Ви?» здобувачам пропонувалось відповісти «ТАК» або «НІ» на наступний перелік факторів:

Таблиця 2 – Задоволеність здобувачів вищої освіти якістю навчання в аспірантурі НТУ «ХПІ» за освітньо-науковою програмою «Історія науки та українознавство»

Відповіді	Результати анкетування
Не пропускаєте заняття без поважних причин	так – 9 осіб (82 %)
Своєчасно виконуєте індивідуальний план	так – 11 осіб (100 %)
Своєчасно звітуєте, атестуєтесь	так – 11 осіб (100 %)

Майже всі опитані аспіранти є зразковими у навчанні, а саме: не пропускають занять без поважних причин, за деяким виключенням (2 особи (18 %)), своєчасно виконують індивідуальний план та своєчасно звітуються, атестуються.

Узагальнені результати опитування наведені на рис. 1.

Рисунок 1.

3. Як Ви в цілому задоволені керівництвом свого наукового керівника:

Таблиця 3 – Задоволеність здобувачів вищої освіти керівництвом в аспірантурі НТУ «ХП» за освітньо-науковою програмою «Історія науки та українознавство»

Відповіді	Результати анкетування
Повністю задоволений	11 осіб (100 %)
Частково задоволений	–
Незадоволений	–

Опитування аспірантів показали, що всі задоволені керівництвом свого наукового керівника – 100 %.

4. Чи надає допомогу науковий керівник необхідну допомогу в наступних діях або заходах:

Таблиця 4 – Задоволеність здобувачів вищої освіти про допомогу від наукового керівника в аспірантурі НТУ «ХП» за освітньо-науковою програмою «Історія науки та українознавство»

Відповіді	Результати анкетування
Обговорення стану дисертації	так – 11 осіб (100 %)
Проведення власних наукових досліджень	так – 11 осіб (100 %)
Написання наукових публікацій	так – 11 осіб (100 %)
Підготовка до виступу на конференціях	так – 9 осіб (100 %)

Враховуючи отримані результати слід зазначити, що наукові керівники допомагають аспірантам в таких заходах, як: обговорення стану дисертації; проведення власних наукових досліджень; написання наукових публікацій; підготовка до виступу на конференціях.

Узагальнені результати представлені на рис. 2.

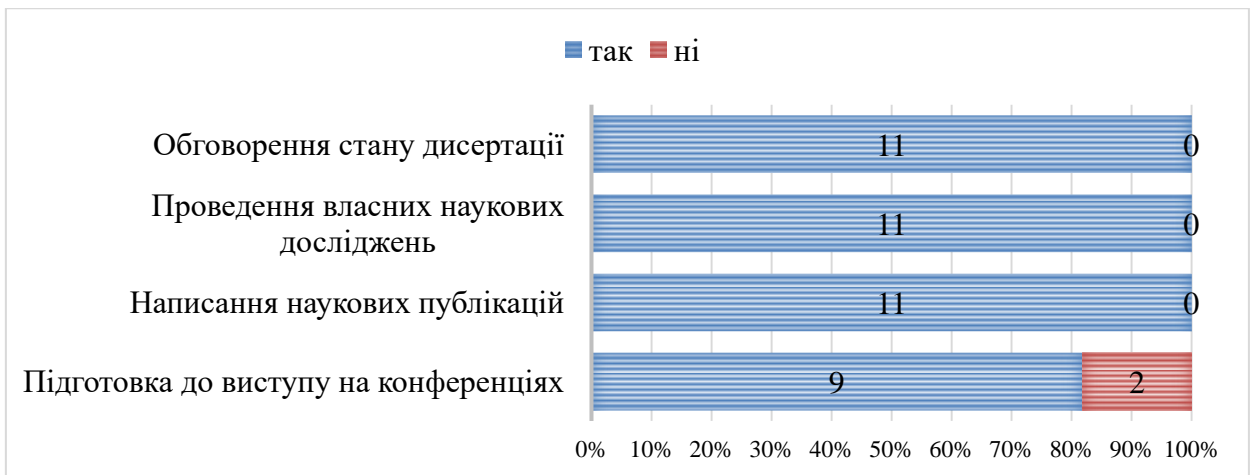

Рисунок 2.

5. У яких заходах Ви брали участь: дослідницьких проектах, конференціях, семінарах, симпозіумах, міжнародна мобільність (стажування), інше (вказіть). Потрібно відповісти «ТАК» або «НІ».

Таблиця 5 – Наукові заходи аспірантів НТУ «ХПІ» за освітньо-науковою програмою «Історія науки та українознавство»

Заходи	Результати анкетування
Дослідницькі проекти	так – 1 особа (9 %)
Конференції	так – 11 особи (100 %)
Семінари	так – 9 осіб (82 %)
Симпозіуми	так – 1 особа (9 %)
Міжнародна мобільність	так – 1 особа (9 %)
Інше	–

Всі учасники опитування – 11 осіб (100 %) беруть участь в конференціях, 9 (82 %) – семінарах, та 1 особа (9 %) – у симпозіумах та дослідницьких проектах, та стажуванні.

Узагальнені результати представлені на рис. 3.

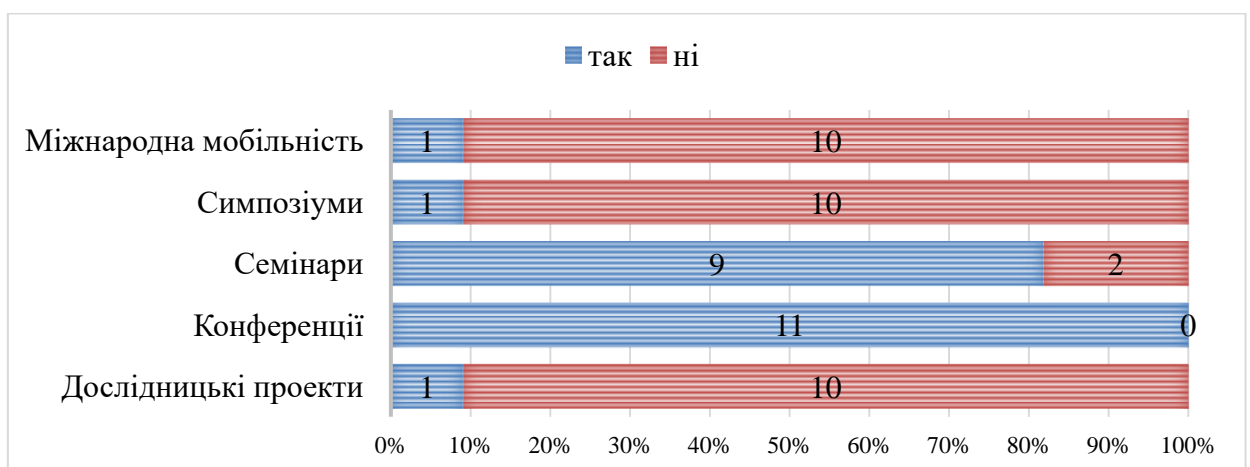

Рисунок 3.

6. Перелічити фактори, які мотивують Вас до самостійної роботи:

Таблиця 6 – Фактори самостійної роботи здобувачів вищої освіти якістю навчання в аспірантурі НТУ «ХП» за освітньо-науковою програмою «Історія науки та українознавство»

Фактори	Результати анкетування
Збільшення об'єму знань	так – 11 осіб (100 %)
Новизна та зацікавленість матеріалу	так – 7 осіб (64 %)
Розуміння важливості та значення матеріалу	так – 9 осіб (82 %)
Інше	4 особи (36 %) збереження історичної спадщини, кар'єрне зростання, одержання PhD диплома, міжнародна мобільність

Всі аспіранти вважають, що стимулює до самостійної роботи збільшення об'єму знань, 7 з 11 вказали новизну та зацікавленість матеріалу, 9 – розуміння важливості та значення матеріалу (рис. 4). Здобувачі вищої освіти мали можливість надати свій варіант відповіді мотивації їх до самостійної роботи. Зокрема це збереження історичної спадщини, кар'єрне зростання, одержання PhD диплома, міжнародна мобільність.

Рисунок 4.

7. Укажіть причини вибору навчання в аспірантурі НТУ "ХП"

Таблиця 7 – Причини вибору аспірантури здобувачів вищої освіти якістю навчання в аспірантурі НТУ «ХП» за освітньо-науковою програмою «Історія науки та українознавство»

Причини	Результати анкетування
Вже навчався в цьому університеті	3 особи (27 %)
Щоб отримати більш високий рівень кваліфікації	11 осіб (100 %)
Рекомендували	3 особи (27 %)
Навчання відповідає моїм очікуванням	7 осіб (64 %)
Випускники мають привабливу перспективу	8 осіб (73 %)
Інше	–

Одержані результати вказують на те, важливою причиною вибору

навчання в аспірантурі НТУ «ХПІ» стала можливість отримати більш високий рівень кваліфікації – 11 осіб (100 %). На вибір навчального закладу вплинула надана рекомендація та попереднє навчання в університет – 3 особи (27 %). Навчання відповідає їх очікуванням – 7 (64 %). Випускники мають привабливу перспективу – 8 осіб (73 %). Узагальнені результати представлені на рис. 5.

Рисунок 5.

8. Чи знаєте Ви, що Ваше навчання відбувається у відповідності, щодо затвердженої освітньо-наукової програми і яка її ціль?

Таблиця 8 – Проінформованість здобувачів вищої освіти щодо навчання за затвердженою освітньо-науковою програмою «Історія науки та українознавство» та її цілі

Варіанти відповіді	Результати анкетування
ТАК	11 осіб (100 %)
НІ	0 особа (0 %)

Отримані результати свідчать про те, що всі аспіранти знають, що їх навчання відбувається за освітньо-науковою програмою та проінформовані щодо її мети.

9. Як Ви оцінюєте достатність обсягу часу, який виділяються на вивчення навчальних дисциплін:

Таблиця 9 – Достатність часу на вивчення дисциплін здобувачів вищої освіти щодо навчання за затвердженою освітньо-науковою програмою «Історія науки та українознавство»

Варіанти відповіді	Результати анкетування
Достатній	6 осіб (55 %)
Більш ніж достатній	4 особи (36 %)
Не цілком достатній	1 особа (9 %)

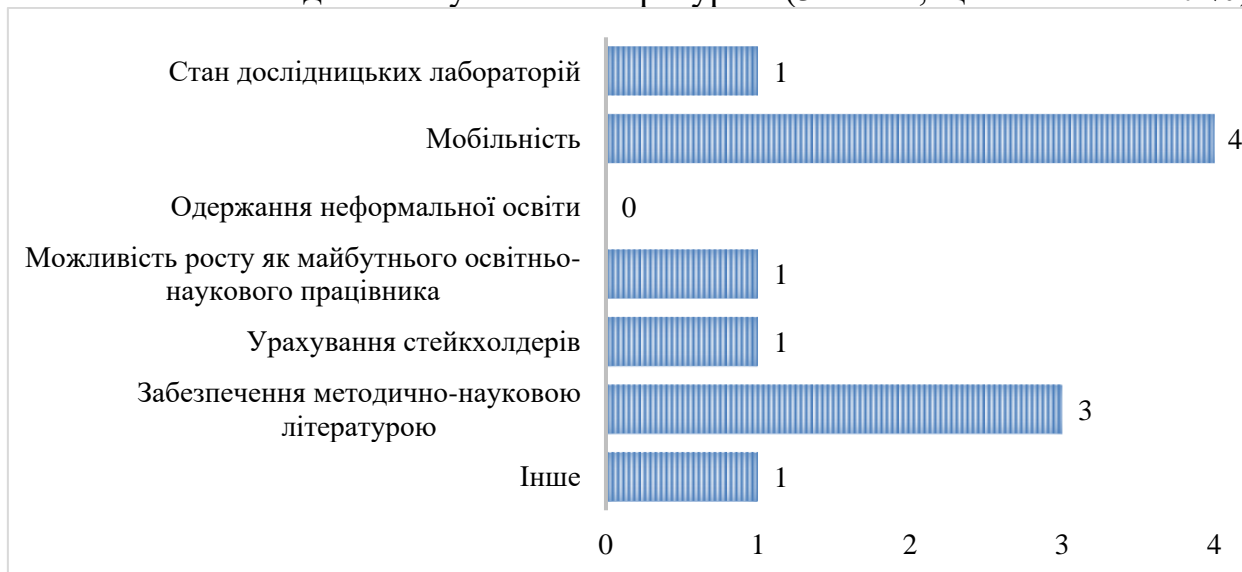
6 опитаних аспірантів (55 %) вважають, що обсяг часу на вивчення навчальних дисциплін є достатнім, 4 (36 %) – більш ніж достатнім, 1 (9 %) – не цілком достатнім.

10. Які проблеми якості організації навчання потребує вирішення:

Таблиця 10 – Проблеми якості організації навчання в аспірантурі НТУ «ХПІ» за освітньо-науковою програмою «Історія науки та українознавство»

Перелік проблем якості організації навчання	Результати опитування
Стан дослідницьких лабораторій	1 особа (9 %)
Мобільність	4 особи (36 %)
Одержання неформальної освіти	–
Можливість росту як майбутнього освітньо-наукового працівника	1 особа (9 %)
Урахування стейкхолдерів	1 особа (9 %)
Забезпечення методично-науковою літературою	3 особи (27 %)
Інше	1 особа (36 %) Додати у репозиторій та сайти усіх кафедр, що викладають в аспірантів, методичну літературу з їхніх дисциплін

За результатами анкетування найбільш значущими проблемами, які потребують вирішення, мобільність (обрали 4 особи, що становить 36 %) та забезпечення методично-науковою літературою (3 особи, що становить 27 %)

11. Ваші пропозиції, щодо покращення організації навчального процесу в аспірантурі:

Є певні можливості щодо удосконалення та покращання якості організації навчання в аспірантурі НТУ «ХПІ» за освітньо-науковою програмою «Історія науки та українознавство» та можливо вжити наступні заходи: посилити заходи щодо сприяння участі аспірантів у мобільності навчання, стажування.

В якості побажання, було б добре щоб документ про навчання в аспірантурі було «підтягнуто» у Дію, як студентські квитки у студентів.

**МОНІТОРИНГ МАТЕРІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ АСПІРАНТІВ НТУ «ХПІ»
ЗА ОСВІТНЬО-НАУКОВОЮ ПРОГРАМОЮ
032 «ІСТОРІЯ НАУКИ ТА УКРАЇНОЗНАВСТВО»
ЗА 2022 РІК**

Опитування здобувачів вищої освіти здійснювалось з метою оцінювання забезпечення освітньо-наукової програми «Історія науки та українознавство» матеріально-технічними та навчально-методичними ресурсами.

Анкетування проводилось шляхом опитування протягом січня 2022 року. В опитуванні взяли участь 11 осіб. Аспіранти повинні були оцінити доступність підручників, монографій, методичні матеріали в електронній та друкованій формі; комп'ютерне забезпечення освітнього процесу; роботу бібліотеки.

1. На перше питання: **«Чи доступні Вам підручники, монографії та інші методичні матеріали в електронній та друкованій формі?»** здобувачам пропонувалось відповісти «ТАК» або «НІ». Результати опитування представлені у табл. 1.

Таблиця 1 – Доступність аспірантам підручників, монографій та інших методичних матеріалів в електронній та друкованій формі

Варіанти відповіді	Результати анкетування
ТАК	9 осіб (82 %)
НІ	2 особи (18 %)

Таким чином 9 (82 %) з 11 опитаних аспірантів вважають, що підручники, монографії та інші методичні матеріали є цілком доступними в електронній та друкованій формі.

2. **Результати анкетування з питання: «Чи задоволені Ви комп'ютерним забезпеченням освітнього процесу?»** відображені у табл. 2.

Таблиця 2 – Задоволеність здобувачів вищої освіти комп'ютерним забезпеченням освітнього процесу

Варіанти відповіді	Результати анкетування
ТАК	10 осіб (91 %)
НІ	1 особа (9 %)

Результати проведеного аналізу свідчать про те, що 10 осіб (91 %) є задоволеними комп'ютерним забезпеченням освітнього процесу, а 1 особа (9 %) – не задоволена.

3. Щодо третього питання: «**Чи задоволені Ви роботою бібліотеки?**» результати наведені у табл. 3.

Таблиця 3 – Задоволеність здобувачів вищої освіти роботою бібліотеки НТУ «ХП»

Рівень задоволеності	Результати анкетування
Задоволений	3 особи (27 %)
В більшості у більшій мірі	6 осіб (55 %)
Не в повній мірі	2 особи (18 %)
Незадоволений	0 (0 %)*

Враховуючи отримані результати слід зазначити, що більшість аспірантів задоволені роботою бібліотеки.

В **четвертому питанні** аспірантам запропонували надати пропозиції щодо покращення матеріально-технічного забезпечення освітньо-наукової діяльності.

Були надані наступні пропозиції:

Збільшити базу електронного ресурсу.

Більше уваги приділяти світовому досвіду, шляхом обміну інформації.

Наразі, в умовах online-навчання, важко внести якісь пропозиції щодо покращення матеріального забезпечення.

Підводячи підсумки, можна зробити загальний висновок – матеріальне забезпечення освітньо-наукової діяльності, які надаються НТУ «ХП», характеризуються достатньо високим рівнем і задовольняють більшість опитаних.

МОНІТОРИНГ
ВІДПОВІДНОСТІ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ В АСПІРАНТУРІ НТУ «ХП»
ОЧІКУВАННЯМ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ
ЗА ОСВІТНЬО-НАУКОВОЮ ПРОГРАМОЮ
032 «ІСТОРІЯ НАУКИ ТА УКРАЇНОЗНАВСТВО»
ЗА 2022 РІК

Важливим напрямом анкетування є виявлення проблем, що виникають під час освітньо-наукового процесу підготовки аспірантів за освітньо-науковою програмою «Історія науки та українознавство» з метою їх усунення. Висновки результатів проведених досліджень можуть бути покладені в основу подальшого вдосконалення внутрішньої системи забезпечення якості освітньо-наукової діяльності підготовки докторів філософії. Анкетування щодо відповідності якості навчання в аспірантурі очікуваням науково-педагогічних працівників проводилось протягом січня 2022 року. В опитуванні взяли участь 5 осіб. Анкета складалася із 4 питань.

1. Перше питання анкети присвячене задоволеності науково-педагогічних працівників відвідуванням занять аспірантами.

Результати опитування представлені у табл. 1.

На перше питання всі науково-педагогічні працівники дали позитивну відповідь – 100 %, задоволені відвідуванням занять аспірантами, частково задоволених, не задоволених немає. Результати узагальнено у таблицю 1.

Таблиця 1

Задоволеність здобувачів вищої освіти якістю навчання в аспірантурі

№	Варіант відповіді	Кількість відповідей	Відсоток
1	Повністю задоволені	5	100%
2	Частково задоволені	-	
3	Не задоволені	-	

2. Друге питання науково-педагогічним працівникам: «На Вашу думку, які виникають труднощі у аспірантів, у ході виконання самостійної роботи?», пропонувалось внести свої варіанти відповіді.

У результаті було виокремлено основні зауваження, як обмежений доступ до інформації, зокрема закриті архіви; вміння працювати з науковою літературою, аналізувати, узагальнювати інформацію, робити висновки. Не всі аспіранти володіють такими навичками у повній мірі; роботу сповільнює епідеміологічна ситуація, оскільки виникають труднощі із доступом до архівів, музеїв, бібліотек; більшість історичних джерел в Україні не оцифровані. Через різну базову освіту, яку мають аспіранти, виникають проблеми, пов'язані із розумінням теоретико-методологічної бази історичної науки та вмінням грамотно здійснювати критику історичних джерел.

Результати наведено в таблицю 2.

Таблиця 2

**Труднощі, які виникають у аспірантів в ході виконання
самостійної роботи**

№	Варіант відповіді	Кількість відповідей	Відсоток
1	Недосконалість матеріальної бази, більшість історичних джерел в Україні не оцифровані.	5	100 %
2	Вміння самостійно працювати з науковою літературою, аналізувати, узагальнювати інформацію, робити висновки	5	100 %
3	Відсутність академічної мобільності	5	100 %

3. «На Вашу думку, які виникають труднощі у аспірантів, в ході виконання науково-дослідницької роботи за темою дисертації?» всі науково-педагогічні працівники вважають важливим, тому, що науково-дослідна робота на сучасному етапі наукових досліджень повинна враховувати сучасні тенденції розвитку науки й техніки у світі та спиратися на світові досягнення. Тому потрібно більш уваги приділяти стажуванню у європейських наукових осередках та підвищувати володіння іноземними мовами. Цієї точки зору дотримуються 5 викладачів. Результати опитування узагальнено у таблиці 3.

Таблиця 3

**Труднощі, які виникають у аспірантів в ході виконання
науково-дослідницької роботи**

№	Варіант відповіді	Кількість відповідей	Відсоток
1	Недостатнє володіння іноземними мовами	5	100%
2	Відсутність можливості стажування у європейських наукових осередках	5	100%
3	Проблема доступу до історичних джерел та літератури в умовах бойових дій	5	100%

Усі викладачі (100%) відповідають, що потрібно знання іноземної мови, бажано окрім англійської мати гарний рівень володіння німецькою мовою, щоб мати можливість оцінити досягнення учених з означеної тематики за кордоном, мати можливість провести історіографічний аналіз на належному рівні. Мати можливість наукового стажування з відвідуванням провідних європейських центрів наукової думки, спілкуватися з науковцями і проведення спільних досліджень на території іноземних країн. Робота з оригіналами документів, які часто знаходяться за кордоном, відрядження до

яких зараз ускладнюється через епідеміологічну ситуацію не повинні обмежуватися через низький рівень володіння іноземними мовами.

Крім того науково-педагогічним працівникам було запропоновано внести пропозиції щодо компонентів, які потребують змін в освітньо-науковій програмі «Історія науки та українознавство».

Більшість респондентів дотримуються думки, що бажано було б викладати дисциплін історичного спрямування починалось з 1 року навчання, тобто посилити професійну складову за рахунок впровадження спеціальних дисциплін (історичного спрямування) з 1 семестру. Результати опитувань наведено у таблиці 4.

Таблиця 4

Компоненти, які потребують змін в освітньо-науковій програмі

№	Варіант відповіді	Кількість відповідей	Відсоток
1	Збільшення кількості дисциплін професійного спрямування	5	100%
2	Підвищення обсягу практичної підготовки	4	80%
3	Формування у здобувачів навичок soft skills	4	80%

Найбільший відсоток має відповідь «Збільшення кількості дисциплін професійного спрямування». Крім того є важливим підвищення обсягу практичної підготовки та формування у здобувачів навичок soft skills через вивчення таких освітніх компонентів як «Філософія і методологія наукової діяльності», «Стратегії наукових досліджень», «Наукова комунікація англійською мовою» тощо, а також у процесі проходження науково-викладацької практики.

Підсумовуючи результати опитування повинно зробити такі висновки:

1. Проводити опитування як аспірантів так і науково-педагогічних працівників щорічно, що дозволить покращити якість навчання.

2. Для досягнення програмних результатів навчання забезпечити доступ аспірантів до наявних інформаційних ресурсів та розширити діапазон іноземних мов для вивчення аспірантами (за рахунок вибіркового спрямування дисциплін).

3. Посилити професійну складову підготовки відповідно до вимог стейкхолдерів, зокрема залученням більш вузьких дисциплін для підготовки роботи в музеях та архівах.

Гарант ОНП
«Історія науки та
українознавство»

д.і.н., професор Олена ТВЕРИТНИКОВА